

РАБИНДРАНАТЪ ТАГОРЕ

ГИТАНДЖАЛИ

ПЪСНИ НА ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ

Тагоре на Софийската гара съ български хризантеми

ИЗДАНИЕ НА КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „ПРАВО“
СОФИЯ

РАБИНДРАНАТЪ ТАГОРЕ

ГИТАНДЖАЛИ

(ПЪСНИ НА ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ)

НАГРАДЕНА СЪ НОБЕЛОВАТА ПРЕМИЯ

Превелъ М. Вечеровъ

Второ издание

Книгоиздателство „Право“ — София

Рабиндранатъ Тагоре

(Бележка къмъ I-то издание)

Рабиндранатъ Тагоре е най-известниятъ съвремененъ индуски поетъ, комуто преди 10 години бѣ дадена Нобеловата премия по литература за книгата „Гитанджали“, написана въ стихове на бенгалски езикъ и преведена отъ самия авторъ на английски въ проза.

„Гитанджали“ е преведена почти на всички европейски езици, — настоящия преводъ е правенъ отъ руския преводъ на Н. А. Пупешниковъ подъ редакцията на И. А. Бунинъ.

Ето какво казва личниятъ познатъ на Рабиндрантъ Тагоре англичанинътъ W. B. Yeats, който е снабдилъ едно отъ английскитѣ издания съ възторженъ предговоръ, въ който, следъ като дава известни данни отъ живота на автора и преценка на неговото творчество казва: — плодъ на висока култура, пѣснитѣ на Рабиндранатъ Тагоре се явяватъ произведения на цѣлата страна, кждето поезията и религията се сливатъ въ едно. И ако цивилизацията на Бенгалия не загине, ако тѣ проникнатъ навсѣкжде, нѣма да бждатъ, както у насъ, достойние на нѣколко души, чужди единъ другиму, а ще бждатъ въ цѣлата своя тънкость достъпни и на последния просекъ.

Рабиндранатъ Тагоре пише музика съ своитѣ думи. Неговото разнообразие, свобода, оригиналность на преживѣванията и непринудеността му сж близки на народа, никому не се струватъ странни и не се нуждаятъ отъ защита. И цѣлъ народъ, цѣла цивилизация, тѣй чужди за насъ, живѣятъ въ тѣзи образи на едно съ поета.

Преводачтъ

Бележка къмъ второто издание

Интересътъ къмъ творенията на великия индуски поетъ и философъ се засили извънредно много, когато самия той дойде срѣдъ насъ и въ две сказки поиска да даде характеристика на творчеството си.

— „Азъ се явявамъ предъ васъ, каза той, като чуждъ човѣкъ. Но въ качеството си на поетъ и пѣвецъ, азъ съмъ вашъ човѣкъ, защото поетътъ пѣе за любовта, която е обща за всички и която възражда човѣчеството.

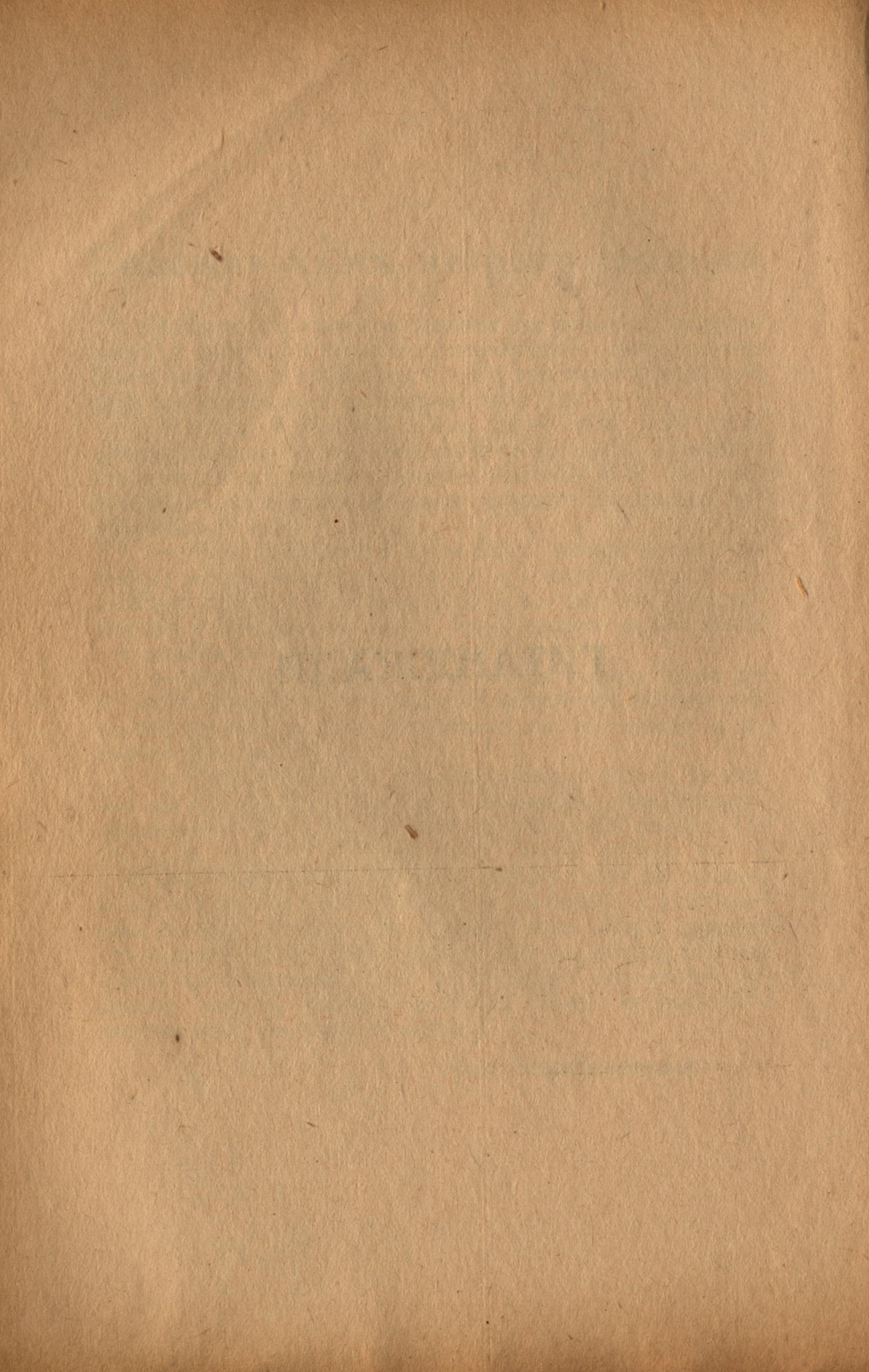
— Азъ принадлежа къмъ една нация, която притежава млада литература, но тя не е като западнитѣ литератури, които сж сковани отъ разни течения и направления, а литература, която черпи своето вдъхновение отъ извора на народната поезия.

— Азъ принадлежа къмъ поезия, която нѣма задушната атмосфера на западната литература. Идвамъ отъ страна, кждето ние сме по-близко до природата и до своитѣ ближни“.

И *Гитанджали* — тѣзи вдъхновени пѣсни на любовта и жертвоприношението най-добре приобщаватъ западния човѣкъ съ красотата на индуската поезия. Тази първа книга на Рабиндранатъ Тагоре посочи на застарѣлата европейска култура новитѣ зари на изтока. Индуския поетъ биде признатъ и награденъ съ Нобеловата премия. Издателство „Право“ дава второ издание отъ отдавна изчерпаното първо издание на тази отлична книга, като изпълва единъ дългъ къмъ читателитѣ, показали такъвъ голѣмъ интересъ къмъ личността и творчеството на великия индусъ.

Отъ издателството.

ГИТАНДЖАЛИ

1

Ти ме създаде безконеченъ, такава бѣ твоята воля. Ти постоянно разрушавашъ този времененъ съсждъ и пакъ го изпѣлвашъ съ новъ животъ.

Тази малка свирка отъ трѣстика ти разнасяше по хълмоветѣ и долинитѣ и свирѣше на нея вѣчно нови мелодии.

Отъ безсмъртното докосвание на твоитѣ рѣце моето слабо сърдце се преизпѣлва съ радостъ и ражда неизречени слова.

Твоитѣ безбройни дарове слизатъ само на тѣзи мѣнички, мѣнички рѣце. Минаватъ вѣкове, но ти все ги разливашъ и все още за тѣхъ има мѣсто,

---

2

Когато ми заповѣдвашъ да пѣя, струва ми се, че сърдцето ми ще се разкъса отъ гордостъ; гледамъ въ твоето лице и въ очитѣ ми избликватъ сълзи.

Всичкитѣ скѣрби и тревоги въ моя животъ се превръщатъ въ сладка хармония — и духътъ ми разперва крила, като радостна птица надъ море.

Азъ знамъ, че моята пѣсенъ ти е угодна. Азъ знамъ, че мога да заставамъ предъ тебе само съ пѣсенъ. Азъ докосвамъ съ края на широко разпереното крило на моята пѣсенъ стълбата ти, която никога не бихъ посмѣлъ да достигна.

Опияненъ отъ радостъта на пѣснопѣнието азъ се забравямъ и те наричамъ приятель, тебе, моя Господь.

3

Азъ не зная какъ пѣшъ ти, Учителю! Азъ слушамъ въ безмълвно изумление. Свѣтлината на твоята пѣсень облива небесата. Свещениятъ потокъ на твоята пѣсень разрушава всичкитѣ прегради и се носи напредъ. Моето сърдце жадува да се съедини съ твоята пѣсень, но напразни сж усилията на моя гласъ. Азъ жадувамъ словото, но словото не се превръща въ пѣсень — и азъ ридая отъ отчаяние. Ахъ ти, оплете моето сърдце съ безбройнитѣ мрежи на твоята пѣсень, Учителю!

4

Животе на моя животъ! Азъ винаги ще се мжча да запазя въ чистота своето тѣло, защото зная, че по всичкитѣ членове на моето тѣло е твоето животворно докосване.

Азъ всѣкога ще се мжча да изгоня всичко зло отъ моето сърдце и да храня въ него любовта, защото зная, че ти живѣешъ въ най-скрития му ковчегъ.

И моя цель ще бжде — да те проявя въ всѣко деяние, защо азъ зная, че ти ще ме подкрепишъ.

5

Позволи ми за мигъ да поседна край тебе. Своята работа азъ ще свърша после.

Когато съмъ лишенъ отъ съзерцанието на твоето лице, моето слабо сърдце не знае ни покой, ни отдихъ и моята работа става безкрайна мжка въ безбрѣжното море на мжкитѣ.

Сега лѣтото е донесло презъ прозореца при мене своитѣ въздишки и трепети и пчелитѣ пѣятъ въ цвѣтяцитѣ гжсталаци.

Настана часа да седна спокойно лице срещу лице съ тебе и да пѣя хвала на живота срѣдъ това мълчание и изобилие на почивка.

6

Откъсни този цвѣтецъ и вземи го — не се бави. Азъ се боя, че той ще завѣхне и ще се смѣси съ праха.

Макаръ да нѣма за него мѣсто въ твоя вѣнецъ, удостой го да изпита мжката отъ докосването на твоята ржка и откъсни го! Азъ се боя, че не ще забележа, какъ ще свърши деня, и ще премине времето за жертвоприношението.

Нека той не е яръкъ и аромата му да е слабъ, откъсни го, докато не е късно и възложи го заедно съ другитѣ.

7

Моята пѣсень захвърли отъ себе си украшенията. Върху нея нѣма накити и скъпоценности. Тѣ биха помрачили нашия съюзъ, тѣ биха ни пречили, тѣ биха заглушили твоя шепотъ.

Гордостъта на поета, засрамена, се разсѣйва предъ тебе. О, поете, - учителъ, азъ сѣдамъ при твоитѣ нозе. Нека моя животъ бжде простъ и правдивъ като свирката на тръстика, която ти изпълвашъ съ звукове.

8

Детето въ дрехитѣ на малъкъ князь и скъпоценни огърлици вече не се радва на игритѣ; дрехитѣ сковаватъ всѣка негова стѣпка.

Страхува се да не ги разкъса, или замърси; то страни отъ свѣта и се страхува да помръдне.

Майко, не сж полезни твоитѣ златни вериги, защото тѣ го отдѣлятъ отъ здравия земень прахъ, защото тѣ го лишаватъ отъ дружбата съ великата красота на човѣшкия животъ.

9

О, глупецъ, ти се стараешъ да носишъ самъ-себе си на своитѣ плещи! Ти молишъ за милостиня предъ своитѣ собствени врата!

Остави своето бреме на раменетъ на този, който има сила всичко да вдигне, на когото робството му е — благо. Твоето желание изведнажъ гаси пламъка на свѣтилника, до които се докосва съ своето дихание. То е нечистиво — отъ ржцетъ на нечистивитъ не ще приематъ дарове.

10

Ето подножието ти — твоитъ стъпки почиватъ срѣдъ най-беднитъ, най-сиротнитъ, най-обездоленитъ.

Когато азъ искамъ да се преклона предъ тебе, азъ не мога да достигна дълбината, кждето почиватъ твоитъ стъпки срѣдъ най-беднитъ, най-сиротнитъ, най-обездоленитъ.

Нѣма достъпъ за гордостъта тамъ, гдето ти ходишъ въ одежди на смирение между най-беднитъ, най-сиротнитъ, най-обездоленитъ.

Нѣма пътъ за моето сърдце тамъ, дето ти живѣешъ между най-беднитъ, най-сиротнитъ, най-обездоленитъ.

11

Не пѣй, не словослови, не препрочитай броеницитъ! На кого се покланяшъ ти въ този уединенъ, тъменъ жгълъ на храма, чиито двери сж затворени?

Отвори очи и ти ще съзрешъ, че твоя Богъ не е предъ тебе!

Той е тамъ, кждето орачътъ рови твърдата земя и каменарътъ дроби камънитъ. Той е съ тѣхъ подъ зноя и пороитъ и одеждитъ му сж прашни. Хвърли твоя свещенъ плащъ и като него иди при тѣхъ.

Освобождение? Но где да го придобиешъ? Нашиятъ Господъ съ радостъ е приелъ веригитъ на творението; той навѣки е свързанъ съ насъ.

Излѣзъ отъ своето съзерцание, остави цвѣтята и благовоинята! Какво, ако твоитъ одежди се превърнатъ въ дрипище! Върви срещу него и се труди съ тѣхъ съ облѣно отъ потъ лице.

Странствуванието ми е дълго и пътя ми е дълъгъ. Азъ седнахъ въ колесницата на зората и устремихъ своя пъть по мирнитѣ пустини, като оставяхъ следи по планетитѣ и звездитѣ,

Този е най-далечниятъ, но и най-близкиятъ къмъ самия себе пъть, най-заплетениятъ, но водящъ къмъ най-свършената простота на пѣснитѣ.

Пътникътъ трѣбва да чука на всѣка чужда врата, за да намѣри своята, трѣбва да странствува по всичкитѣ свѣтове, та въ края на крайщата да достигне най-свършения олтарь.

Погледътъ ми блуждаеше безпредѣлно — и ето азъ затворихъ очи и казахъ: „ти си тукъ!“

Въпросътъ и викътъ; „О, къде?“ се разлива като рѣки отъ сълзи и тѣхнитѣ води потапятъ свѣта съ вѣрата: „азъ съмъ!“

Пѣсенъта, съ която дойдохъ при тебе, остана неизпѣта и този день.

Азъ преминавахъ днитѣ си, като настройвахъ и престолявахъ моята лютия.

Ригъма избѣгваше отъ мене, думитѣ не се нареждаха тъй както трѣбва; само сърдцето ми се разкъсваше отъ неутолима жажда.

Цвѣтчето не се разтваряше; само съ въздишка полѣхваше вѣтъра.

Азъ не виждахъ лицето му, не долавяхъ гласа му, дочувахъ само тихи стѣпки по пътя предъ моя домъ.

Дългиятъ день измина въ приготвяне мѣсто за него, но свѣтилника не бѣше запаленъ и азъ не можахъ да го приема въ моя домъ.

Азъ живѣя съ надежда да се срещна съ него, но тази среща все не идва, не идва.

14

Моитѣ желанія сж много и вѣкътъ ми е жаловитѣ, но ти винаги си ме спасявалъ съ суровия отказъ, и съ тази мощна милость е проникнатъ цѣлия ни животъ.

Отъ день на день ти ме правишь все по-достоенъ за тѣзи прости, велики и неискани дарове, които ми дарявашъ, — тѣзи небеса, това тѣло, живота и разума, — като ме запазвашъ отъ напастъта на извънмѣрнитѣ желанія,

Има часове. когато азъ безсиленъ чезна, има часове, когато се събуждамъ и бързамъ къмъ своята цель, но ти неумолимо бѣгашъ отъ мене.

Отъ день на день ти ме правишь все по-достоенъ за пълното проникване отъ тебе, като ми отказвашъ всѣки часъ и ме ограждашь отъ напаститѣ на слабитѣ, невѣрни желанія.

15

Азъ съмъ тукъ, за да ти пѣя. Въ твоитѣ чертози има за мене кѣтче.

Въ твоя миръ за мене нѣма работа; моя безполезенъ животъ може да се излѣе само въ едни безцелни звукове.

Когато настане часа за безмълвното служене на тебе въ тъмния полунощень храмъ, о, заповѣдай ми, владико мой, да застана предъ тебе съ пѣснопѣние!

Когато въ утринния въздухъ звучи златната арфа, удостой ме съ твоя зовъ!

16

Азъ бѣхъ извиканъ на този свѣтовенъ пиръ, и моя животъ бѣше благословенъ. Моитѣ очи виждаха и моитѣ уши слушаха,

Мой дѣлъ се пада да свира на този пиръ и азъ направихъ всичко, което можехъ.

Сега азъ питамъ; настана ли най-после този часъ, когато азъ мога да влѣза и да видя твоя ликъ и да ти принеса въ жертва твоето безмълвно приветствие?

17

Азъ чакамъ само твоео позволение, за да предамъ себе си най-после въ неговитѣ ржце. Ето защо съмъ виновенъ азъ въ толкова грѣшки.

Идватъ съ закони и правила, за да ме свържатъ здраво; но азъ не ги избѣгвамъ, защото чакамъ само позволение, за да предамъ себе си най-после въ неговитѣ ржце.

Хората ме осждатъ и ме наричатъ безучастенъ; азъ не се съмнявамъ, че тѣ сж прави въ своитѣ осждания.

Пазарниятъ день е свършенъ, и работникътъ е свободенъ, Тѣзи, които напраздно ме викаха, се отдалечиха разгнѣвени. Азъ чакамъ само позволение, за да предамъ себе си най-после въ неговитѣ ржце.

18

Облаци се трупатъ и свѣтлината загасва. Уви, моя любовъ, защо ме заставяшъ да те чакамъ самотна до вратата?

Въ часоветѣ на дневния трудъ азъ съмъ между тълпата, но въ този тжженъ, тихъ часъ азъ принадлежа само на тебе.

Ако ти ми откриешъ твоео лице, ако ти ме отхвърлишъ, азъ не зная какъ ще премина тѣзи дълги, дъждовни часове.

Гледамъ въ далечния мракъ на небето и, плачейки, сърдцето ми блуждае съ безпокойния вѣтъръ.

19

Ако ти мълчишъ, азъ ще напълня своето сърдцесъ твоео мълчание и ще се забравя въ него. Азъ ще пазя тишина, както звездната нощъ, която не притваря своитѣ очи и съ смирение скланя глава.

Утрото ще настане неминуемо, мразътъ ще изчезне, и твоятъ гласъ ще се излѣе отъ небето, като златни потоци.

И твоятъ думи ще зазвучатъ като пѣсни отъ всѣко гнѣздо на моитѣ птици, и твоятъ мелодии ще разцвѣннатъ като цвѣтове въ моитѣ горски хрусталаци.

Уви! Въ деня, когато цвѣтѣше лотоса, моитѣ мисли блуждаеха нѣкжде далече и азъ не знаехъ за това. Моята кошница остана праздна и цвѣтеца остана незабелязанъ.

Само по нѣкога тжгата ме обхващаше и азъ се събуждахъ отъ своята дрѣмка и чувствувахъ сладката следа на нѣкакво благоухание на южния вѣтъръ.

Тази едва уловима сладость топѣше въ желанія моето сърдце и ми се струваше, че това е горещото дихание на лѣтото, което търси въплочение.

Азъ знаехъ тогава, че то бѣше тѣй близко, че бѣше въ мене и че тази съвършена сладость е разцвѣтѣла въ глѣбината на моето собствено сърдце.

21

Азъ трѣбва да слѣза въ лодката. Уви, мжчително се про-
такатъ часоветѣ на брѣга!

Пролѣтъта се разцвѣтѣ и се скри. И ето, съ товаръ отъ увѣхнали, ненуждни цвѣтове, азъ чакамъ и чезна.

Вълнитѣ станаха шумни и на сѣнчестата пжтека трепетни падатъ жълти листа.

Каква пустота! Не чувствувашь ли ти трепетитѣ въ въздуха, отзвука на далечната пѣсень, който се носи отъ другия брѣгъ?

22

Въ дълбокия сдрачъ на дъждовния юлий съ нечути стлпки бродишь ти, безмълвенъ като нощъ, скритъ отъ всички.

Днесъ утрото склопи очи безучастно къмъ настойчивитѣ при-
зиви на източния вѣтъръ, и гжста завеса обгрѣща вѣчно сияещето лазурно небе.

Пѣснитѣ на горитѣ млѣкнаха и вратитѣ на кжцитѣ сж затворени. Ти си самотенъ пжтникъ въ тази пустинна улица. О, мой единствений друже, о мой възлюблений, въ моята кжща вратитѣ сж отворени — не минавай покрай тѣхъ като сънь.

23

Ти не си въ кжщи въ тази бурна ношъ, по пжтеката на любовъта, друже мой? Небесата стенатъ сѣкашъ въ отчаяние. Азъ не мога да спя въ тази ношъ. Не веднажъ отворихъ азъ вратитѣ и гледахъ въ тъмнината, друже мой:

Нищо не се вижда предъ мене. Какже ли води твоя пжть По сдрачния ли брѣгъ на мастилено-черната рѣка, по далечната ли крайнина на неприветната гора бързашъ ти къмъ мене въ невѣрния мракъ, друже мой?

24

Ако деньтъ гасне, ако не пѣятъ птицитѣ, ако е утихналъ уморения вѣтъръ, обгърни ме съ покривалото на гжстата тъма, както си обгърналъ земята съ покривалото на сѣня и нѣжно си закрилъ листцата на склонения въ сдрача лотосъ.

Отъ пжтника, чиято чанта е праздна дълго преди свършването на странствуването, чиито дрехи сж одърпани и покрити съ прахъ, чиито сили сж отслабнали, свали позора и бедността и го обнови като цвѣтче подъ сѣнката на твоята кротка ношъ.

25

Въ ношъта на умората нека заспя азъ безгрижно, като се надѣвамъ въ всичко на тебе.

Не принуждавай моя отслабналъ духъ къмъ несвършено служене къмъ тебъ.

Това си ти, който намѣташъ покривалото на ношъта върху уморенитѣ очи на деня, за да оживишъ неговия погледъ съ нова радостъ при пробуждането.

26

Той дойде и седна наредъ съ мене, но азъ не се събудихъ. О, скръбъ! Какъвъ ужасенъ сѣнь сѣнувахъ азъ!

Той дойде въ тишината на нощта, въ ржцетѣ си дър-
жеше арфа и моитѣ сѣнища звучатъ съ нейнитѣ мелодии.

Уви, моитѣ нощи сж тѣй безплодни! Ахъ защо не виж-
дамъ азъ този, чието дихание се докосва до мене на сѣнь.

27

Свѣтлина! Свѣтлина! Запали я съ яркия пламъкъ на же-
ланието.

Непогасващъ свѣтилникъ — такъвъ е твоя жребий. сърдце!
Ахъ, смъртъта е твоя най-хубавъ дѣлъ!

Бедата тропа на твоитѣ врата и вещае, че твоя Господь
бодърствува и те зове на любовно свиждане въ нощния мракъ.

Небето е облачно и дѣжда не престава. Азъ не зная, какво
тѣй ме вълнува, — азъ не зная, какво става съ менъ.

Блѣсналата за мигъ мълния сгжстява още повече мрака
и моето сърдце броди, като се лута изъ пжтеката, по която ме
води музиката на нощта.

Свѣтлина! Свѣтлина! Запали я съ яркия пламъкъ на же-
ланието!

Гърми гърмотевица и бушува вѣтъръ. Нощта е черна
вато вжгленъ. Разсѣй мрака! Запали свѣтилника на любовта съ
своя животъ!

28

Тежки вериги, но сърдцето ми страда, когато се опитвамъ
да ги разкжсамъ. Свобода, — ето всичко, което азъ искамъ,
но срамно е — да се надѣвамъ за нея.

Азъ зная, че безценни съкровища се криятъ въ тебе и
че ти си моя най-добъръ приятель, но азъ нѣмамъ сили да из-
мета нечистотата, която пълни моята кжша.

Одеждата, която ме облича, е прахъ и смъртъ. Но като
изгарямъ отъ ненависть къмъ нея, азъ все пакъ я нося съ
любовъ.

Моитѣ прегрѣшения сж безмѣрни, пороцитѣ ми велики, моя срамъ е потаенъ и тежъкъ, но когато азъ прибѣгнахъ къмъ тебе, търся своето спасение, азъ треперя отъ страхъ, че молбата ми ще се изпълни.

29

Този, когото назовавамъ съ моето име, плаче въ тази тъмница.

Азъ вѣчно съиждамъ стениѣ ѝ, и споредъ това какъ тя отъ день на день се възвисява къмъ небето, скрива се истинското ми сжщество.

Азъ съмъ гордъ съ висотата на тая стена и замазвамъ съ пѣськъ и глина най-малката ѝ пукнатинка и забравямъ своята истинска сжщностъ.

30

Азъ излѣзохъ самъ на срѣща. Но кой ме следва въ безмълвния мракъ на нощта?

Азъ се отбивамъ на страни, за да го избѣгна, но напразно.

Подъ стѣпките ѝ му се издига прахъ; той присъединява своя силень гласъ при всѣка произнесена отъ менъ дума.

Това е моето мѣничко „азъ“, моя владетель, непознаващъ срамъ. Менъ ми е срамно да се приближавамъ къмъ твоята врата въ общение съ него.

31

Затворнико, изповѣдай ме, кой те хвърли въ окови? „Моя повелитель“, каза затворникътъ. „Азъ мислѣхъ, че ще надмина всички въ свѣта съ богатство и могжщество и затаихъ въ своята съкровищница всичката хазна на своя повелитель. Когато сънътъ ми надви, азъ легнахъ на леглото, приготвено за моя господаръ и, като се събудихъ, азъ видѣхъ, че съмъ затворникъ на своята собствена съкровищница.

„Затворнико, изповѣдай ми, кой изкова тази несъкрушима верига?

„Азъ самъ“, отговори затворникътъ, „Азъ самъ я изковахъ тѣй грижливо. Азъ мислѣхъ, че моята непобедима мощъ ще покори цѣлия свѣтъ, а само азъ ще бѣда свободенъ. И денемъ и нощемъ работихъ азъ надъ тази верига, нагорещавахъ я въ пламъка и я засипвахъ съ жестоки, тежки удари. Когато най-после работата бѣ свършена и халкитѣ бѣха свързани несъкрушимо, азъ видѣхъ, че тя душеше самия менъ.“

32

Съ всички сили се стараятъ да ме задържатъ въ своитѣ ржце тѣзи, които ме обичатъ на този свѣтъ. Но не е такава твоята любовъ—тя е по силна отъ тѣхната любовъ, но ми запазва свободата.

За да не забравяме за тѣхъ, тѣ никога не ме напушатъ. А ти все оставашъ несразимъ.

Макаръ азъ да не те назовавамъ въ молитвитѣ си, макаръ да не те нося въ сърдцето си, твоята любовъ къмъ мене чака моята любовъ.

33

Когато настана утрото тѣ дойдоха въ моя домъ и ми казаха : „Ние ще заемемъ само мѣничко жгълче въ тебе“.

Тѣ казаха :

„Ние ще ти помогнемъ да служишъ на твоя Богъ и смиренено ще приемемъ най-малката частъ отъ милостта му“. И седнаха и седѣха спокойно и мирно.

Но въ мрака на нощта, силни и мятежни, тѣ се втурнахъ въ моето светилище и съ нечистива алчностъ завладѣха жертвата на олтаря Господенъ.

34

Нека остане отъ мене най-малкото, за да мога да кажа : ти си — всичко.

Нека остане най-малкото отъ моята воля, за да мога да те чувствавамъ навсѣкжде и да прибѣгвамъ къмъ тебе съ всич-

---

китѣ си нужди и да ти предлагамъ всѣки чгсъ моята любсвь.
Нека остане отъ мене най-малкото, за да не мога да те
скрия никога.

Нека остане най-малкото отъ моитѣ вериги, за да бжда
свързанъ съ сеоята воля съ веригитѣ на твоята любовь.

35

Кждето мисльта е обезстрашена и челото гордо вдигнато:

Кждето знанието е свободно;

Кждето свѣта е раздѣленъ съ прегради на клетки;

Кждето думитѣ излизатъ отъ глѣбинитѣ на истината;

Кждето неуморно стремление простира рже къмъ свър-
шенството;

Кждето свѣтлиятъ потокъ на разума не блуждае въ мър-
твата и безплодна пустиня на пѣсѣцитѣ;

Кждето разумътъ е отправенъ въ високи помисли и дѣла.

Въ тѣзи небеса на свободата. Отче мой, да се пробуди
моята страна!

36

Ето моята молба къмъ тебе, владико: — съкруши, съкруши
до основи бедността на моето сърдце.

Дай ми сила леко да пренасямъ моитѣ радости и скѣрби.

Дай ми сила да направя моята любовь плодотворна.

Дай ми сили никога да не отхвърлямъ беднитѣ и да не
прегъвамъ колѣне предъ надменната власть.

Дай ми сила да издигна духа си надъ суетата на деня.

И сила съ любовь да подчиня всички свои сили на
твоята воля.

37

Азъ мислѣхъ, че моето странствуване дойде къмъ своя
край при последния предѣлъ на моитѣ сили, че пжтя ми е
затворенъ, че припаситѣ ми се изтощиха, и настана часа да
диря приютъ въ безмълвната тъмнина.

Но виждамъ — твоята воля е безкрайна. Когато старитѣ думи замиратъ на устата ми, нови се изтрѣгватъ отъ сърдцето и тамъ кждето пжтеката се губи, се открива нова страна на чудесата.

38

Че азъ жадувамъ тебе, само тебе — нека моето сърдце безкрайно да повтаря това.

Всички желаня, които ме смущаватъ денонощно въ корена си сж лъжливи и суетни.

Както нощта скрива въ своя мракъ молби за свѣтлина, така въ дълбочината на моето сжщество звучи викътъ; азъ жадувамъ тебе, само тебе!

Както бурята търси покой, като съ всички сили се бори съ покоя, така моятъ бунтъ възстава противъ любовта и не млѣква, вика му:

Азъ жадувамъ тебе, само тебе!

39

Когато сърдцето се ожесточи и изсѣхне, падни надъ мене като порой на милосърдието.

Когато въ живота ми нѣма вече радостъ, разлѣй потокъ отъ пѣсни,

Когато суетата на деня издига своя грохотъ отъ всички страни около менъ, ела при мене, владико на тишината, съ миръ и покой.

Когато моето обеднѣло сърдце се затай, се свие, разтвори нашироко вратата, царю мой, и влѣзни съ царска тържественность.

Когато измамливитѣ желаня ослѣпятъ моя разумъ изпрати ми, о, благий, бодърствуващй, твоитѣ мълнии и гърмове.

40

Много, много дни нѣмаше дъждъ, Господи мой, въ моето изсѣхнало сърдце. Небосклонътъ е чистъ — ни едничко, найтънко облаче, не го помрачава, ни единственъ най-слабъ знакъ за дъждъ.

Изпрати, ако е такава волята ти, гнѣвния вихъръ, червенъ като смъртъ, и ослѣпи съ бичоветъ на мълнитѣ небо то отъ край до край.

И развѣй, владико мой, този всепроникващъ, безмълвенъ зной, неподвиженъ, горещъ и безпощаденъ, който изгаря сърдцето съ безисходно отчаяние.

Да слѣзе отъ висинитѣ облака на милосърдието, подобно пълния съ сълзи погледъ на майката, когато бащата е сърдитъ.

41

Защо ти стоишъ задъ всичкитѣ, мой възлюблений, като се скривашъ въ сѣнката? Тѣ те блъскать и минаватъ по прашния пѣтъ безъ да те забележатъ. Азъ отдавна те чакамъ тукъ въ томление, приготвила жертвоприношение за тебе, а минавачитѣ взематъ моитѣ цвѣтя едно следъ друго и моята кошница почти опустѣ.

Утрото мина, мина и пладнето. Въ вечерния сдрачъ моитѣ очи натежаватъ отъ дрѣмка. Тѣзи, които си отиватъ по домоветѣ, ме поглеждатъ и се усмихватъ, а азъ горя отъ срамъ. Азъ седа, като просекиня, закрила лице съ дрехата и когато ме питатъ, какво искамъ, азъ навеждамъ очи и не отговарямъ.

О, та и какъ да кажа, че азъ чакамъ тебе, че ти си обѣщала да дойдешъ. Какъ да промълвя, за свой срамъ, че азъ ти принасямъ въ даръ само бедността си?

Азъ, азъ затаихъ тази гордостъ въ скривалищата на своето сърдце.

Азъ сѣдя на тревата и не свалямъ очи отъ небо то и мечтая за блѣсъка на твоеото внезапно появяване: ще засияе свѣтлина, златни вѣтрила ще се развѣватъ надъ твоята колесница, и всички въ изумление ще стоятъ край пѣтя, когато видятъ, че ти си слѣзълъ отъ колесницата, за да вдигнешъ отъ земята и поставишъ да седне наредъ съ себе си тази окжсана девойка, треперяща отъ срамъ и гордостъ, като *лиана* отъ лѣтния вѣгъръ.

Но времето минава и не се чуваатъ колелата на твоята колесница. Разкошни процесии минаватъ край мене, съ шумъ и викове. Нима ти ще стоишъ мълчаливо въ сѣнката задъ всички? И сега азъ сама ще чакамъ, като плача и чезна отъ напразни желанія.

42

Рано сутринта ние съ шепотъ си казахме, че ще отплуваме въ лодка, само ти и азъ, и ни една душа въ свѣта не ще узнае за това странствуване безъ край и безъ цель.

Въ този безбрѣженъ океанъ, предъ твоята безмълвна, внимателна усмивка, моитѣ пѣсни ще се понесатъ свободни, като вълнитѣ неоковани отъ словото.

Нима не е дошелъ още часа? Още има работа? Ето вечерта слѣзе вече на земята и въ погасващата свѣтлина на деня морскитѣ птици летятъ къмъ своитѣ гнѣзда.

Кой знае кога ще паднатъ веригитѣ и лодката, подобно последния лжчъ на заника, ще изчезне въ нощта?

43

Азъ не те чакахъ; и ти, царю мой, влѣзе въ сърдцето ми неканенъ, като нѣкой отъ тълпата, неизвестна мене, и запечата съ печата на вѣчността бързотечнитѣ мигове на моя животъ.

И днесъ когато случайно си спомнихъ и видяхъ твоя знакъ, азъ виждамъ, че тѣ сж разсѣяни въ праха, смѣсени съ радоститѣ и печалитѣ на моитѣ празни, забравени дни.

Ти не се отърва отъ моитѣ детински игри и стжпкитѣ, които азъ чувахъ въ своята детска стая сж все сжщитѣ, които звучатъ като ехо отъ звезда на звезда.

44

Ето моята радостъ; да чакамъ и гледамъ край пжтя какъ сѣнката смѣня свѣтлината и се изливатъ порои.

Вестителитѣ на непознатитѣ свѣтове ме приветствуватъ и бързатъ, и бързатъ по пжтя. Сърдцето ми е изпълнено съ радостъ и диханието на полъхващия вѣтъръ ми е сладостно.

Отъ ранни зори до здрачъ, азъ седя предъ своя прагъ и знаа, че внезапно ще настане щастливия мигъ, когато ще те видя.

Самотна, азъ се усмихвамъ и пѣя. А въздухътъ е напоенъ съ благоуханието на надеждата.

45

Нима вие не чухте тихитѣ стѣпки ?

Той иде, иде, иде.

Всѣки мигъ, всѣки вѣкъ, всѣка нощъ, всѣки день, той иде, иде, иде.

Въ мрака на дъжделивитѣ юлски нощи, въ гърмяща колесница отъ облаци иде той, иде, иде.

Въ скръбъта, която смѣнява скръбъта, това сж неговитѣ стонове, които душатъ сърдцето ми, отъ тѣхното златно докосване сияе радостъта въ мене.

46

Азъ не зная, отъ кои далечни времена идешъ ти срещу мене. Твоето слънце и звезди не могатъ да те скриятъ отъ мене навѣки.

Много утра и вечери се чувахъ твоитѣ стѣпки и въ моето сърдце почукваше твоятъ вестителъ и тайно ме зовѣше.

Азъ не зная, защо съмъ тѣй разтревожена сега, защо трепета на радостъта обхваща душата ми.

Сѣкашъ настана времето да свърша моятъ трудъ и азъ чувствувамъ въ въздуха слабия ароматъ на твоятъ сладостно пришествие.

47

Нощъта премина почти въ безплодно очакване на него.

Азъ се боя, че внезапно той ще дойде сутринъта при моитѣ врата, когато азъ заспя изнемогнала. О, другарки, отворете му вратитѣ, не му попречвайте да влѣзе.

Азъ звукътъ на неговитѣ стѣпки не ме събуди, не ме будете и вий, умолявамъ ви. Азъ не искамъ да ме разбуди звучниятъ хоръ на птицитѣ, или бурния вѣтъръ на слънчевото утринно празненство. Оставете ме да спя безгрижно, даже ако моя господарь дойде внезапно при вратата ми.

О, мой сънь, драгоцененъ сънь, който чакашъ само докосването му, за да изчезнешъ. О, мои, склопени рѣсници, които ще се откриятъ само при свѣтлината на неговата усмивка, когато

той ще застане предъ мене, като съновидѣние изникнало отъ мрака на сѣня.

Нека той се яви предъ мене, като пръвъ отъ всички лжи и образи. Първиятъ трепетъ на радостта въ моята пробудена душа да бжде отъ неговия погледъ! И нека възвръщането отъ мрака на сѣня да се слѣе съ възвръщането къмъ него.

48

Утринното море на мълчанието се смути отъ чуруликането на птицитъ; и цвѣтата край пжтя се развеселиха; и потоци злато се разлѣха прѣзъ прозирнитъ облаци въ това време, когато ние загрижено вървѣхме по своя пжть, безъ да обръщаме внимание на нишо.

Ние не пѣхме весели пѣсни, не се забавлявахме; ние не ходихме на пазаръ въ селцето; ние вървѣхме мълчеливо и не се смѣхме. Ние не се бавихме по пжтя. Времето минаваше — и ние все ускорявахме и ускорявахме крачкитъ си.

Слънцето дойде до зенита и гължитъ гукаха на сѣнка. Засѣхналитъ листа танцуваха и се въртѣха въ горѣщия въздухъ на пладнята. Малкото овчарче дрѣмѣше и блѣнуваше въ сѣнката на смокинята, и азъ легнахъ въ тревата при извора, за да дамъ отдохъ на умореното си тѣло.

Моитъ спжтници се надсмиваха надъ мене. Тѣ гордо вдигнаха глава и побързаха напредъ; тѣ ни веднажъ не сѣднаха да починатъ. Тѣ изчезнаха въ далечината, въ знойната, синкава мъгла. Тѣ вървѣха по хълмоветъ и долинитъ и се скриваха въ далечнитъ страни. Слава тебе, храбро воинство, на твоя нескончаемъ пжть! Насмѣшкитъ и упрецитъ ме накараха да стана, но не намѣриха въ мене отзвукъ.

Покоятъ на разцвѣтѣлия отъ слънце зеленикавъ здрачъ тихо се лѣеше въ моего сърдце. Азъ забравихъ за целта на моето странствуване и безъ борба потънахъ въ сплитанията на сѣнки и пѣсни.

Когато най-сетне се пробудихъ отъ дрѣмката и отворихъ очн, видѣхъ, че ти стоишъ надъ мене, като пропжждешъ сѣня ли съ усмивка. Какъ се страхувахъ азъ, че моя пжть ще бжде дълъгъ и уморителенъ, и че да те достигна ще бжде тѣй трудно.

49

Ти слѣзе отъ трона и застана предъ прага на моята хижа. Азъ бѣхъ сама, азъ пѣхъ — и моята пѣсень се докосна до твоя слухъ. Ти слѣзе отъ трона и застана предъ прага на моята хижа.

Много славни пѣвци има въ твоитѣ чертози и непрестанно въ тѣхъ се пѣять пѣсни. Но моята проста, тѣжна пѣсничка пробуди твоята любовь. Тя се смѣси съ великата музика на свѣта и съ цвѣтче за награда ти дойде и застана предъ прага на моята хижа.

50

Азъ ходѣхъ отъ врата на врата по селската улица, като просѣхъ милостиня, когато, подобна на дивенъ сънь, се появи твоята златна колесница, царю на царетѣ!

Надеждитѣ се събудиха въ гърдитѣ ми и ми се стори, че дойдоха къмъ своя край моитѣ злополучни дни, и азъ стоехъ, очаквайки непросената милостиня, съкровищата, които ще бж-латъ разпиляни край мене.

Колесницата се спрѣ до мене. Твоятъ погледъ падна върху ми и ти слѣзе отъ колесницата съ усмивка. Азъ чувствувахъ, че дойде, най-после, щастието на моя животъ. Но ти внезапно протегна дѣсната си рѣка и каза:

„Какво ще ми дадешъ ти?“

О, какъ царственъ бѣ този жестъ — да разтворишъ своята дланъ и да просишъ отъ просекинята! Азъ се смутихъ, азъ стоехъ нерешителна, и после азъ бавно извадихъ отъ своята торба мъничко зрънце и ти го подадохъ.

И какъ голѣмо бѣ моето очудване, когато вечерята, като изтърсвахъ своята торба, азъ видѣхъ на пода мъничко златно зрънце.

51

Нощниятъ мракъ се сгжстываше. Нашата дневна работа се свѣрши. Ние мислѣхме, че вече дойде и последния гостенинъ и всичкитѣ врати въ сѣлото бѣха затворени, но нѣкой каза:

„Ще дойде още и царътъ“:

Ние се засмѣхме и казахме:

„Не, това не може да бжде“.

Стори ни се, че нѣкой почука на вратата, и ние казахме, че това е само вѣтъра, Ние угаснахме свѣтилниците и отидохме да спимъ. Но нѣкой каза:

„Това е вестителя“.

Ние се засмѣхме и казахме:

„Не. Това е вѣтъра!“

Въ полунощъ се чу нѣкакъвъ звукъ. Презъ сънь ние помислихме, че това е далеченъ грѣмъ. Земята затрепера, стениѣ се разтърсиха и ние се събудихме. Но нѣкой каза, че това е звукъ отъ колела. Ние прошепнахме въ полусънь:

„Не. Това е отзвукъ отъ грѣма“.

Бѣше още тъмно, когато заби барабанъ, Разнесе се гласъ:

„Ставайте ! Не се бавете!“

Ние притиснахме ржце къмъ сърдцата си и треперѣхме отъ страхъ. Нѣкой каза:

„Погледнете — царския стягы!“

Ние станахме, като викахме:

„Повече не може да се чака!“

„Царѣтъ дойде, но кжде сж свѣтилниците, кжде сж вѣнците! Кжде е трона за него? О, срамъ! О, позоръ! Кжде е чертога, кжде сж украшенията?“

Нѣкой каза:

„Напраздни сж воплитѣ! Приветствувайте го съ праздни ржце, водете го въ праздни покои!“

Отворете вратитѣ, не звучатъ рогаветѣ отъ раковини! Въ глуха нощъ дойде царѣтъ на нашето тъмно, мрачно жилище! Грѣмъ разтърсва небесата. Мрака се разкъсва отъ мжлнии. Вземи кжсче изрѣфана рогозка и я постели на двора! Съ буря дойде неочаквано царѣтъ на страшната нощъ.

52

Азъ искахъ — и не се осмѣлихъ да ти поискамъ вѣнеца отъ рози, който украсяваше гърдитѣ ти. И азъ чакахъ до сутринѣта, до твоето отиване, за да събера останкитѣ му на своето легло. И, сѣкашъ просекиня, търсѣхъ азъ призори не е ли останало поне едно листче, Уви, какво намѣрихъ азъ? Какво остана отъ твоята любовъ? Ни цвѣтя, ни благовония, ни съсжда съ ароматна влага, Остана мощниятъ мечъ, блѣскащъ като пламъкъ, те-

---

жъкъ като гърмотевичень ударъ. Младата утринна свѣтлина озарява презъ прозореца моето легло. Утринната птичка чурулика и пита:

О, жена, какво ти остана?“

Да, ни цвѣтя, ни благоволния, ни съсжда съ ароматна влага: твоя ужасень мечъ. Азъ седя и се чудя, за какво ми е твоя даръ? Азъ нѣмамъ где да го скрия. Мене, слабата, ме е срамъ да го нося, боли ме, когато го притискамъ къмъ гърдитѣ си. При все това азъ съ гордостъ ще нося въ сърдцето си този твой даръ — бремето на мжкитѣ.

Отъ сега страхътъ не ще ме владѣй на този свѣтъ — ти ще бждешъ победителъ въ всѣка моя битва, Ти ми изпрати за съветникъ смъртъта и азъ ще я увѣнчая съ моя животъ. Твоя мечъ е съ мене, той може да съкруши моитѣ окови, и вече нѣма страхъ за мене на този свѣтъ.

Отъ днесъ азъ ще хвърля всичкитѣ украшения, владетелю на моето сърдце, вече не съмъ срамежливата, нѣжна девойка, азъ вече нѣма да чакамъ, да се тая и да плача. Ти ми даде своя мечъ — украшения не ми трѣбватъ.

53

Прекрасна е твоята гривна, осѣяна съ звезди и изкусно украсена съ драгоценности. Но още по-прекрасень е твоя мечъ, неговото блѣстяще острие; подобно на разпростряното крило на божествената птица *вишну*, пронизано отъ гнѣвния пламенень блѣсъкъ на заника.

То трепти, като последния лжчъ на живота; то сияе, като чистия пламъкъ на битието, който поглжда всичко земно и суетно само съ едно могъщо избухване.

Прекрасна е твоята гривна, осѣяна съ драгоценности: но твоя мечъ, о, ти, който заповѣдвашъ на гръмоветѣ, е облечень съ тѣй безмѣрна красота, тѣй страшна, че нѣма сила ни да гледашъ на него, нито да мислишъ за него.

54

Азъ нищо не съмъ ти искала; азъ не ти казахъ името си. Когато ти си отиваше, азъ стоехъ мълчалива. Азъ стоехъ край

кладенеца, подъ полегатата сѣнка на дървото, и женитѣ си отиваха въ къщи съ глинени делви напълнени до върха.

Тѣ ме зовѣха и викаха; „тръгнн съ насъ, утрото преваля на пладне“. Но азъ все още чезнѣхъ и се бавѣхъ, обхваната отъ смѣтна размисль,

Азъ не чухъ, какъ ти се приближи. Твоятъ погледъ, когато се спрѣ върху менъ, бѣ печаленъ, твоя гласъ звучеше уморено, когато ти тихо каза; „ахъ, азъ съмъ пжтникъ, изнемогващъ отъ жажда“. Азъ се събудихъ отъ своя сънь на яве и налѣхъ вода отъ делвата въ твоитѣ шепи. Листата шумѣха надъ насъ: кукувицата кукаше въ дълбочината на гжсталака и благоуханието на цвѣтата *бабли* се носѣше отъ завоя на пжтя.

Азъ стоехъ занѣмяла отъ свѣнь, когато ти попита за името ми, Наистина, — какво съмъ направила за тебе. та да ме помнишь? Но възпоменанието за това, че азъ можахъ да ти дамъ вода, и да утоля жаждата ти, ще живѣе въ моето сърдце и ще го изпълва съ нѣжностъ. Близко е пладнето, уморено пѣять птицитѣ, листата *нѣма* шумолятъ надъ мене, азъ седея и мисля, мисля.

55

Умора е въ сърдцето ти, и дрѣмката още притваря твоитѣ рѣсници.

Нима не дойде до тебъ вестъта, че цвѣтчето вече пламва съ царственъ блѣсъкъ между трънитѣ? Събуди се, събуди се! Не губи напрасно време!

Въ края на каменистата пжтечка, въ страната на девственото мълчание, самотно седи моя приятель. Не го измамвай. Събуди се, събуди!

Какво, ако небето затрепти въ полудневенъ зной? Какво, ако горещия пѣсъкъ размѣтне плаща на жаждата?

Нима нѣма радостъ въ дълбинитѣ на твоето сърдце? При всѣка твоя крачка нима нѣма да звучи арфата на пжтя съ сладката музика на мжкитѣ?

56

Ето защо тѣй велика е въ мене твоята радостъ! Ето защо ти слѣзе при мене! О, владико на небесата, кжде би била твоята любовь, ако не бѣхъ азъ?

Ти ме направи съучастница на всичките твои съкровища. Въ моето сърдце е безкрайния трепетъ на твоята радостъ. Въ моя животъ навсѣкжде е твоята воля.

Царю на царетѣ, ти си се облѣкълъ въ красота, за да ме плѣнишъ. И ето, твоята любовъ се разтваря въ любовта на твоята възлюблена и ти се виждашъ въ съвършения имъ съюзъ.

57

Свѣтлина, свѣтлина моя, свѣтлина, която изпълвашъ цѣлия свѣтъ, свѣтлина, която ласкаешъ погледитѣ, свѣтлина, която у-слаждашъ сърдцата.

Ахъ, свѣтлина танцува, възлюблени мой, въ сърдцето на моя животъ; свѣтлина ударя, възлюблени мой, по струнитѣ на моята любовъ, небето се разтваря, вѣтърътъ бушува, смѣхъ се разнася надъ земята, Пеперудкитѣ издигата своитѣ крила като платна въ морето отъ свѣтлина. Лилиитѣ и жасминитѣ се разтварятъ въ вълнитѣ отъ свѣтлината.

Свѣтлината се разсипва като злато на всѣки облакъ, възлюбени мой, и елмази се сипятъ въ изобилие.

Веселие се лѣе отъ листъ къмъ листъ, възлюбени мой, ликуване безмѣрно. Небесната ржка е излѣзла отъ брѣговетѣ си и радостта потопява всичко.

58

Да се слѣятъ всичките радости въ моята последна пѣсенъ : радостта, която кара земята да тъне въ буйното обилие на треви, радостта която върти въ танецъ близнацитѣ — животъ и смъртъ — по необятния свѣтъ, радостта, която лети съ бурята, като разтърсва и пробужда живота съ смѣхъ, радостта, която въ сълзи се е навела надъ разтворения червенъ лотосъ, на страданието и радостта, която хвърля въ прахъ всичко, което има и не познава словото.

59

Да, азъ зная, че това е само твоята любовъ, о, възлюблений на моето сърдце; тази златна свѣтлина, която танцува по

листата, тѣзи лѣниви облаци, които плаватъ по небето, това дихание, което оставя прохлада по моето чело.

Утринната свѣтлина потопа моитѣ очи: ти прашашъ вестъ по моето сърдце. Твоя ликъ се скланя отъ висинитѣ, твоитѣ очи гледатъ въ моитѣ очи, и моето сърдце се докосва до нозетѣ ти

60

На морския брѣгъ на безкрайнитѣ свѣтове се срѣщатъ деца. Безпредѣлното небе е неподвижно и безпокойнитѣ води бурни. На морския брѣгъ на безкрайнитѣ свѣтове децата се срѣщатъ съ викове и танци.

Тѣ правятъ кжщички отъ пѣсѣка и играятъ съ праздни раковини. Отъ увѣхнали листа тѣ правятъ корабчетата и съ усмивка ги пушатъ въ необятна дълбина. Деца играятъ на морския брѣгъ на свѣтоветѣ.

Тѣ не умѣятъ да плуватъ, тѣ не умѣятъ да хвърлятъ мрежи. Търсители на бисери се гуркатъ за бисеритѣ, търговци плуватъ на своитѣ кораби, а децата събиратъ камъчета и отново ги разхвърлятъ. Тѣ не търсятъ тайни съкровища тѣ не умѣятъ да хвърлятъ мрежи.

Кждравата морска повърхность се смѣе, и блѣдно сияе усмивката на крайбрѣжието. Вълнитѣ, които сѣятъ смъртъ, пѣятъ простички пѣсни на децата, подобно майка, която приспива въ люлка детето си. Морето играе съ децата и блѣдно сияе крайбрѣжието.

На морския брѣгъ на безкрайнитѣ свѣтове се срѣщатъ деца. Буря се скита по безпжтието на небето, кораби гинатъ въ непознатитѣ води, смъртъта е наоколо, а децата играятъ. На морския брѣгъ на безкрайнитѣ свѣтове е голѣмото сборище на децата.

61

Сънътъ, който прилетява върху очитѣ на детето, — кой знае отъ кжде е той? Да, казватъ, че жилището му е тамъ, въ приказното заселище въ сдрача на гората, мжтно озарявана отъ свѣтулки, кждето висятъ две нѣжни омагьосани пжпки. Отъ тамъ дохожда той да цѣлува очичкитѣ на детето.

Усмивката, която трепка върху устата на детето, когато то спи, — кой знае къде се ражда тя? Да, казватъ, че младиятъ блѣденъ лжчъ на лунния сърпъ се докосналь, до края на топящето се есенно облаче и усмивка се е зародила въ мечтитѣ на росно утро — тази усмивка, която трепка върху устата на детето, когато спи.

Милата, нѣжна руменина, която цвѣти върху бузичкитѣ на детето, — кой знае къде се е крила тя? Да; когато майката е била девойка, тя е напоила сърдцето ѝ съ кроткото и безмълвно тайнство на любовта, — милата, нѣжна руменина; която цвѣти върху бузичкитѣ на детето.

62

Когато ти нося пѣстри играчки, дете мое, азъ разбирамъ защо е тази игра отъ краски на облацитѣ, на водата, и защо цвѣтята сж тъй ярки — когато ти дарявамъ пѣстри играчки, дете мое.

Когато азъ пѣя, за да те накарамъ да танцувашъ, азъ разбирамъ защо звучи музика отъ листата и защо вълнитѣ изпращатъ хороветѣ на своитѣ гласове къмъ сърцето на вслушаната земя — когато азъ пѣя, за да те накарамъ да танцувашъ.

Когато азъ пушамъ сладкиши въ твоитѣ жадни ржчички азъ разбирамъ, защо има медъ въ чашката на цвѣтеца и въ плодоветѣ скрита сладость — когато азъ пушамъ сладкиши въ твоитѣ жадни ржчички.

Когато азъ цѣлувамъ твоето личице, за да те накарамъ да се усмихнешъ, мое съкровище, ахъ разбирамъ каква радость се излива отъ небето въ утринната свѣтлина и какво наслаждение дарува лѣтния вѣтъръ на моето тѣло — когато азъ те цѣлувамъ, за да те накарамъ да се усмихнешъ.

63

Ти ме направи приятель на тѣзи, които не познавахъ до сега. Ти ме въведе въ жилища, които ми бѣха чужди до сега. Ти приближи далечното и чуждия направи мой братъ.

Тежко ми е да напусна привичния покривъ; азъ забравямъ, че въ новото живѣе старото и че ти си навсѣкжде съ мене.

Презъ рождение и смъртъ, на този свѣтъ, или въ други свѣтове, кждето и да ме водишъ ти — ти си все сжщия единственъ спжжникъ на моя безкраенъ животъ, който свързва сърдцето ми съ връзкитѣ на радостъта съ непознатото.

Но за този, който те е позналъ, нищо не е чуждо, за него нѣма затворена врата.

64

Надъ пустинната рѣка, срѣдъ високитѣ треви азъ ѝ казахъ; „девойко кжде отивашъ ти, прикрила своя свѣтилникъ съ одеждата си? Моя домъ е самотенъ и тъменъ — дай ми свѣтлина!“

Тя за мигъ повдигна своитѣ тъмни очи и предъ сдрача погледна въ лицето ми.

„Азъ дойдохъ при рѣката — отговори тя, за да пусна свѣтлика по течението, когато дневната свѣтлина угасне“.

Самотно седѣхъ азъ срѣдъ високитѣ треви и гледахъ страхливото огънче на нейния свѣтилникъ, безплодно отнасянъ отъ течението.

Въ мълчанието на настѣпващата нощъ азъ ѝ казахъ:

„Девойко, огньоветѣ сж запалени — кжде носишъ ти своя свѣтилникъ? Моя домъ е самотенъ и тъменъ — дай ми свѣтлина“.

Тя подигна къмъ мене своитѣ тъмни очи и за мигъ бѣше нерешителна.

„Азъ дойдохъ, — каза тя най-после, за да го посветя на небето.“

Азъ седѣхъ и гледахъ нейния свѣтилникъ, който безплодно пламтѣше въ пустотата.

Въ бездушния полунощенъ мракъ азъ ѝ казахъ:

„Девойко какво те кара да притискашъ свѣтилника къмъ сърдцето си? Моя домъ е самотенъ и тъменъ — дай ми свѣтлина!“

Тя постоя, помисли единъ мигъ и ме погледна въ лицето презъ сдрача.

„Азъ донесохъ своя свѣтилникъ, — каза тя — за празника на свѣтилницитѣ“.

Азъ седѣхъ и гледахъ на нейното мъничко огънче, което се губѣше безплодно между другитѣ огънове.

65

Какво божествено питие ти би поискалъ да излиешъ, Господи, отъ пепълнената чаша на моя животъ ?

Поете, изпитвашъ ли ти радостъ, като виждашъ своето създание съ моитѣ очи и като слушашъ мълчаливо предъ вратитѣ на моя слухъ своята вѣчна хармония ?

Твоятъ свѣтъ ражда слова въ моя умъ, твоята радостъ добавя музика къмъ тѣхъ. Ти ми се отдавашъ въ любовта и чувствувашъ въ мене своята собствена сладостъ.

66

Тази, която всѣкога живѣеше въ дълбинитѣ на моето сщество, въ полусвѣтлината на мъжденията и отбѣсъцитѣ, тази, която никога не сваляше покривалата въ утринната свѣтлина, да бжде моята последна жертва на тебе, Боже, облѣчена въ моята прощална пѣсень.

Думитѣ се стремѣха къмъ нея, но безсилни бѣха да я стигнатъ; напразно желанята простираха къмъ нея своитѣ жаждущи ржце.

Азъ се скитахъ отъ страна въ страна, като я пазѣхъ въ дълбината на сърдцето си, и покрай нея се издигаше и падаше моя животъ.

Надъ моитѣ мисли и дѣла, надъ моитѣ сънища и мечти, царуваше тя, но стоеше далече и самотно.

Мнозина чукаха на моята врата и питаха за нея, и се отдалечаваха въ тжга.

Никой на свѣта не я е видѣлъ лице въ лице, и тя оставаше въ самота, очаквайки, че ти ще я познаешъ.

67

Ти си небе, но ти си и гнѣздо.

О, прекрасний, въ гнѣздото е твоята любовъ, която облива душата съ красотата, звукове и аромати.

Ето, иде утрото съ златна кошница, носейки въ дѣсна ржка вѣнеца на красотата, та мълчаливо да увѣнчае съ него земята.

И ето иде вечеръта по непознати пжтеки, по безмълвни полета, кждето вече не се виждатъ стада, като носи отъ западния океанъ на покоя прохладната влага на спокойствието въ своята златна делва.

Но тамъ, кждето се е разкрило безкрайното небе, кждето се стреми да отлети душата, царува непорочно, бѣло сияние. Тамъ нѣма ни день, ни нощъ, ни образъ, ни цвѣтець и нито едничко, едничко слово.

68

Твоятъ слънчевъ лжчъ долита при мене на земята съ разкрити обятия и цѣлия дълъгъ день стои при моитѣ врата, за да отнесе къмъ твоитѣ стжпки облацитѣ, създадени отъ моитѣ сълзи, въздишки и пѣсни.

Съ безумна радостъ ти обличашъ своята звездна грѣдь, съ този плащъ отъ тъмни облаци, като му придавашъ неизброими форми и извивки и като го украсявашъ съ вѣчно-промѣнливи цвѣтове-

Това е той тѣй въздушенъ, тѣй непостояненъ, тѣй нѣженъ, тѣй пѣленъ съ сълзи и мраченъ — ето защо ти го обличашъ, о, непорочний и чистий! И ето защо той може да помрачи твоята свещена, бѣла свѣтлина съ своята сѣнка.

69

Този сжщиятъ потокъ на живота, който тече денемъ и нощемъ въ моитѣ жили, тече въ вселената и танцува размѣренъ танецъ.

Това е този сжщиятъ животъ, който радостно се промъква презъ праха на земята въ безбройнитѣ стебла на тревитѣ и се разлива въ шумнитѣ вълни на цвѣтата и листата.

Това е този сжщиятъ животъ, които се люлѣе въ океана, — люлка на ражданията и смъртта — въ приливитѣ и отливитѣ.

Азъ чувствувамъ, че тѣлото ми става лжчезарно отъ докосването на този животъ и гордостта ми е отъ това вѣковно туптене на живота, който танцува въ моята кръвъ.

70

Нима не е въ силитѣ ти да се радвашъ съ радостта на този ритъмъ? Да се въртишъ, да се губишъ, да се отдавашъ на водовъртежа на тази страшна радостъ.

Всичко се стреми напредъ безспирно, безъ да се огледва и нѣма сила, която може да спре това стремление!

Подъ тази сжщата безспирна музика се въртятъ въ танецъ и си отиватъ годишнитѣ времена — краски, звукове и благоухания се лѣятъ като безкрайни водопади въ изобилието на радостта, която се разсѣйва и умира всѣки мигъ.

71

Азъ трѣбваше да откърмя своето *азъ* и да го преобръщамъ на всички страни, хвърляйки цвѣтни сѣнки на твоята лжчезарностъ — такава е твоята *майя*.

Ти самъ раздѣляшъ себе си и наричашъ своето отдѣлено *азъ* съ милиони звукове. И това отдѣлено е въ мене.

Горчивата пѣсенъ, като ехо се откликна по цѣлото небе съ многоцвѣтни сълзи и усмивки, тревоги и надежди; вълнитѣ се издигатъ и спущатъ, сѣнищата се разсѣйватъ и зараждатъ. Въ мене — е твоето собствено поражение.

Стената, която ти издигна, четката на деня и нощта я украси съ безбройни изображения. А задъ нея — твоя престолъ отъ тайнствени криви линии, кждето нѣма ни една права. Великото тържество, твое и мое, обхвана цѣлото небе. Съ звукове, твои и мои, трепти въздуха, и вѣкове минаватъ въ това, че ние ту се скриваме, ту се откриваме,

---

72

Това е той, най-тайнствения, който пробужда моето съществуване със своите дълбоки, затаени докосвания.

Това е той, който очаровава очите и радостно свири по струните на моето сърдце, като променя сладостта със горестта.

Това е той, който вплита във тъканята на *майя* мимолетните отенци на сребро и злато, на лазуръ и зеленина, и възгънките се виждат неговите нозе, и азъ се забравямъ, докосвайки се до тяхъ.

Минаватъ дни и минаватъ вѣкове, и всѣкога, въ много имена, въ много видове, въ много пориви на радостъ и горестъ, той властвува надъ моето сърдце.

73

Освобождението за мене не е въ отричането. Въ хилядите окови азъ чувствавамъ обятията на свободата.

Ти всѣкога ми изливашъ свѣжата влага на своето вино отъ различни цвѣтове и благоухания, като изпълняшъ този земенъ съсѣдъ докрай.

Моятъ свѣтъ ще запали стотина различни свѣтилници и ще ги постави предъ жертвеника на твоя храмъ.

Не, никога азъ нѣма да затворя вратите на моите чувства. Радостите на зрението, слуха и усѣщането ще извикатъ твоята радостъ.

Да, всички мои измами ще изгорятъ въ пламъка на радостта и всичките ми желания ще узрѣятъ въ плодовите на любовта.

74

Денятъ угасна, сѣнки паднаха на земята. Време е да иде на рѣката и да напълня стомната.

Вечерниятъ въздухъ е пъленъ съ печална музика. Ахъ, той ме зове въ здрача! По загубената пжтечка не се виждатъ минавачи, подухва вѣтеръ, ситни гънки покриватъ рѣката.

Азъ не зная, ще се върна ли въ кжщи. Азъ не зная
кого ще срещна. Тамъ при бродя, въ мъничка лодка, стран-
никъ свири на лютня.

75

Твоитѣ дарове за насъ, смъртнитѣ, утоляватъ всичкитѣ
наши нужди и при все това, безъ да се намалятъ, се връщатъ
при тебе.

Рѣката извършва своя обикновенъ трудъ и бърза презъ
полета и заселища; все пакъ нейното неуморно течение бърза
да омие твоитѣ нозе.

Цвѣтчето подслажда въздуха съ своя ароматъ; все пакъ
последния му дѣлъ е — да принесе себе си въ жертва на тебе.

Свѣтътъ не обеднява, като ти се покланя.

Хората различно разбиратъ смисъла на думитѣ на поета:
все пакъ последния имъ смисълъ си — ти.

76

О, владико на моя животъ, трѣбва ли азъ отъ день на
день да стоя предъ лицето ти? Скръстиль ржце, о, владико на
свѣта, трѣбва ли да стоя предъ лицето ти?

Подъ твоето велико небе, въ мълчанието на самотата, съ
смирено сърдце, трѣбва ли азъ да стоя предъ лицето ти?

Въ тоя свѣтъ на труда, потопень въ борба и работа,
срѣдъ суетната тълпа, трѣбва ли азъ да стоя предъ лицето ти?

И когато моя трудъ на този свѣтъ бжде свършень, о, царю
на царетѣ, трѣбва ли азъ да стоя самотно и смирено предъ
лицето ти?

77

Азъ те познавамъ, като мой Богъ и стоя на страна — азъ
не смѣя да те считамъ равенъ и да се приближа. Азъ те зная
като мой баща, и се скланямъ предъ твоитѣ стѣпки — азъ не
се докосвамъ до ржката ти, както до ржката на приятель.

Азъ не стоя тамъ, кждето слизашъ ти, като се наричашъ мой, не те притискамъ до сърдцето си, и не те считамъ за другаръ.

Ти си братъ срѣдъ моитѣ братя, но азъ не ги забелязвамъ, азъ не раздѣлямъ съ тѣхъ своята печалба — азъ всичко дѣля съ тебе.

Въ радость и скръбъ, азъ не отивамъ при хората — и ида при тебе. Азъ не се решавамъ да отдамъ своя животъ — и не се потапямъ въ великитѣ води на живота.

78

Когато свѣтътъ бѣше младъ и всичкитѣ звезди сияеха въ своето първично великолепие, боговетѣ се събраха и пѣха:

„О, зрелище съвършено! Радость пречиста!“

Но единъ отъ тѣхъ викна изведнажъ:

„Струва ми се, че веригата на свѣтилата е разкъсана нѣкжде и една звезда липсва“.

Златната струна на тѣхната арфа се скъса, тѣхната пѣсень замръ, и тѣ извикаха въ смущение:

„Да, изгубената звезда бѣше най-хубавата, тя бѣше славата на небесата!“

Отъ този день боговетѣ неуморно я търсятъ и отъ единъ къмъ други се носятъ виковетѣ, че свѣтътъ е изгубилъ съ нея радостъта.

Само въ най-дълбокото мълчание на нощъта звездитѣ се усмихватъ и шепнатъ една на друга:

„Напразенъ трудъ! Ненарушено съвършенство е навсѣкжде!“

79

Ако не ми е сждено да те срещна въ този мой животъ дай ми вѣчно да чувствувамъ, че съмъ се лишилъ отъ съзерцанието на твоя образъ — дай ми ни единъ мигъ да не забравямъ, дай ми да чувствувамъ жилото на скръбъта въ моитѣ сѣнища и въ часоветѣ на бдението.

Днитѣ ми минаватъ въ многолюдния пазаръ на този свѣтъ и ржцетѣ ми се напълватъ съ всѣкидневния приходъ, но дай

ми вѣчно да чувствувамъ, че нищо не съмъ спечелилъ — дай ми ни за мигъ да не забравямъ, дай ми да чувствувамъ жилото на скръбта въ моитѣ сѣнища и въ часоветѣ на бдението.

Когато азъ седя край пжтя, изморенъ и тежко дишашъ, когато азъ почивамъ въ праха, дай ми вѣчно да чувствувамъ, че още дългъ пжть лежи предъ мене — дай ми ни за мигъ да не забравямъ, дай ми да чувствувамъ жилото на скръбта въ моитѣ сѣнища и въ часоветѣ на бдение.

Когато моитѣ покои сж украсени и звучатъ флейти и високъ смѣхъ, дай ми вѣчно да чувствувамъ, че азъ не те повикахъ въ своя домъ — дай ми ни за мигъ да не забравямъ, дай ми да чувствувамъ жилото на скръбта въ моитѣ сѣнища и часове на бдението.

80

Азъ приличамъ на кжсче отъ есенно облаче, което скита безполезно по небето, о, мое вѣчно славно слънце. Твоето докосване още не ме е разтопило, не ме е слѣло ведно съ твоя лжчъ: и ето азъ броя месецитѣ и годинитѣ, които ме отдѣлятъ отъ тебе.

Ако е такава твоята воля и ако въ това е твоята отрада, вземи моята плуваща пустота, изпъстри я съ краски, позлати я съ злато, развѣй я по вѣтъра и разсѣй я въ чудеса.

И когато дойде твоята воля да свършишъ тази забава привечерь, азъ ще се разтопя и изчезна въ тъмнината, или въ усмивката на бѣлото утро, въ прохладата на прозрачната чистота.

81

Въ днитѣ на празнота азъ скръбѣхъ за изгубеното време. Но то не е изгубено, владико мой. Всѣки мигъ отъ моя животъ е въ твоитѣ ржце.

Скритъ въ сърдцето на истинското ти, правишъ семената да изникнатъ — пжкитѣ — въ цвѣтове и цвѣтата — плодове.

Азъ се уморихъ и заспахъ на праздното легло и мислѣхъ,
че работата се свърши.

Сутринтъ азъ се събудихъ и видѣхъ, че моята градина е
пълна съ чудесата на цвѣтята.

82

Времето е безкрайно въ твоитѣ ръце, владико мой. Нѣма
кой да брои твоитѣ минути.

Дни и ноци минаватъ и вѣкове разцвѣтватъ и вѣхнатъ
като цвѣта. Ти умѣешъ да чакашъ.

Твоитѣ вѣкове следватъ единъ следъ другъ, като правятъ
свършенъ мѣничкия дивъ цвѣтецъ.

Ний не бива да губимъ време. Ние сме твърде бедни за
да закъснѣваме.

И ето, времето върви и азъ го отдавамъ на всѣки, който
иска и на твоя олтаръ нѣма жертвоприношение.

При заника на деня азъ бързамъ съ страхъ, че твоитѣ
врати сж затворени и виждамъ, че не, още не е късно.

83

Майко, азъ ще окрася твоята гръдь съ огърлица отъ
сълзитѣ на моята скръбъ.

Звездитѣ сж изковали гривни отъ лъчи, за да украсятъ
съ тѣхъ твоитѣ нозе, но моята огърлица ще виси на твоитѣ
гърди.

Богатство и слава излизатъ отъ тебе и въ твоята власть
е да ги раздавашъ и отнемашъ. Но моята печаль е моя все-
цѣло, и когато азъ ти я принасямъ като жертва ти ме награж-
давашъ съ своята милость.

84

Това е мжката на раздѣлата, която се разпространява по
цѣлия свѣтъ и поражда несмѣтни образи по безкрайното небе.

Това е печалбата на раздѣлата, която цѣла нощъ гледа мълчаливо отъ звезда къмъ звезда и ражда съзвучия срѣдъ шумящитѣ листа въ дъжделивия здрачъ на юлий.

Това е всеобемаща скръбъ, която се вмѣква въ любовта и желанията, въ страданията и радоститѣ и тя вѣчно се топи и се разлива съ пѣсни въ сърдцето на поета.

85

Когато воинитѣ за пръвъ пжтъ излѣзоха отъ чертозитѣ на своя повелитель, кжде скриха тѣ своята мощъ? Кжде бѣха тѣхнитѣ доспѣхи, тѣхното оржжие?

Тѣ изглеждаха бедни и безпомощни, и стрели се сипѣха върху тѣхъ, като градъ въ този день, когато тѣ излѣзоха отъ чертозитѣ на своя повелитель.

Когато воинитѣ се връщаха въ чертозитѣ на своя повелитель, кжде скриха тѣ своята мощъ?

Тѣ хвърлиха меча, хвърлиха лжка и стрелата; миръ бѣше на тѣхното чело, и тѣ оставиха плодоветѣ на своя животъ задъ себе си въ деня, когато се връщаха въ чертозитѣ на своя повелитель.

86

Смъртта, твоята прислужница, е предъ моитѣ врата. Тя преплува непознато море и донесе твоя зовъ въ моето жилище.

Нощта е тъмна и сърдцето ми е уплашено — все пакъ азъ ще взема свѣтилника, ще отворя вратитѣ и ще се склоня предъ нея съ приветъ. Защото това е твоята вестителка предъ моитѣ врата.

Азъ ще се преклоня предъ нея и съ кръстени ржце и въ сълзи. Азъ ще се преклоня предъ нея, като хвърля предъ стпкитѣ ѝ сѣкровищата на моето сърдце.

Тя ще се върне, изпълнила поржкката, помрачила моето утро; и въ моя опустѣлъ домъ ще остане само моето тѣло, като последна моя жертва на тебе.

Съ погасваща надежда азъ ходя и търся въ всички жгли на кжщата, никжде я нѣма.

Моя домъ не е голѣмъ и това, което веднажъ си отиде отъ него, никога нѣма да се върне.

Но безкрайно е твоето жилище, владико мой, и търсейки я, азъ дойдохъ предъ твоята врата.

Азъ стоя подъ златния балдахинъ на твоето вечерно небе и повдигамъ къмъ тебе страстни погледи.

Азъ дойдохъ къмъ предѣла на вѣчността, кждето нищо не изчезва — ни надежда, ни щастие, ни чертитѣ на лицето, което се вижда презъ сълзи.

О, потопа моя опустошенъ животъ въ пригрѣдкитѣ на този океанъ, дай ми да почувствувамъ, изгубената сладость отъ докосването до вселената.

Божество на разрушения храмъ! Покжсанитѣ струни *Вини* не ти пѣятъ хваление. Вечернитѣ камбани не известяватъ, че времето за служене на тебе настѣпва. Въздухътъ е тихъ и безмълвенъ около тебе.

Въ твоето напуснато жилище вѣе пролѣтниятъ благоуханенъ вѣтъръ, той носи вести за цвѣтия — цвѣтия, които вече не ти принасятъ.

Твоятъ отдавнашенъ служителъ скита до днесъ, като скърби за милоститѣ, които сж му отказани. Въ вечерния часъ, когато огньоветѣ и сѣнкитѣ се смѣсватъ съ тъмнината на праха, той уморенъ се връща къмъ разрушения храмъ съ жажда въ сърдцето.

Много празнични дни минаватъ за тебе въ мълчание, божество на разрушения храмъ. Много молитвени нощи си отиватъ безъ запалени свѣтилници.

Много нови изображения сж създадени отъ изкустни майстори и сж хвърлени въ свещения потокъ на забравата въ уреченъ часъ.

Само божеството на разрушения храмъ живѣе безъ служители въ вѣчно безучастие.

Не се чуватъ вече грѣмки, шумни речи отъ мене—такава е волята на моя повелителъ. Отъ днесъ азъ говоря съ шепотъ. Речъта на моето сърдце ще звучи като тиха пѣсень.

Хората бързатъ за царския пазаръ. Всичкитѣ купувачи и продавачи сж вече тамъ. Но азъ получихъ необикновенъ отпускъ посрѣдъ день, въ самия разгаръ на работата.

И тъй, нека разцвѣтятъ цвѣтята въ моята градина, макаръ че не е настаналъ още часа и нека пчелитѣ на пладне започнатъ своето лѣниво брѣмчене.

Много часове прекарахъ азъ въ борба на доброто и злото, но сега другарьтъ на моитѣ праздни дни желае да склони сърдцето ми къмъ себе си, и азъ не зная, защо е този зовъ къмъ цельта, лишена отъ смисълъ.

Въ деня, когато смъртьта почука на твоята врата, какво ще ѝ предложишъ ти ?

О, азъ ще поставя предъ моята гостенка пълната чаша на моя животъ. Не, азъ нѣма да я изпратя съ праздни рѣце.

Всичкото сладко плодородие на моитѣ есенни дни и лѣтни нощи, всичката жътва и всичкото спестено отъ труда на моя животъ, азъ ще сложа предъ нея въ края на моитѣ дни, когато тя почука на вратата ми.

О, ти последня цель на живота ми, смърть, моя смърть, ела и прошепни ми !

День следъ день азъ те чакахъ; зарадъ тебе азъ пренасяхъ радоститѣ и мжкитѣ на живота.

Всичко, което съмъ азъ, което азъ имамъ, на което се надѣвамъ и всичката ми любовъ — всичко вѣчно и тайнствено течеше въ тебе.

Цвѣтята сж сплетени, готовъ е вѣнца на жениха. Следъ вѣнчанието невѣстата ще остане дома си и сама ще срѣщне своя господарь въ мълчанието на нощъта.

92

Азъ зная, че ще настане день, когато моятъ погледъ не ще види вече тази земя, и животътъ ще ме напусне въ мълчанието, нахвърлилъ последната завеса върху моитѣ очи.

А звездитѣ ще бдятъ въ нощъта и утрито ще се разбуди както по-рано, и часоветѣ ще текатъ като морски вълни, като пробуждатъ печали и радости.

Когато азъ мисля за края на моитѣ мигове, преградата на мигновенията се разрушава и при свѣтлината на смъртъта азъ виждамъ твоя миръ съ неговитѣ съкровища. Прекрасенъ е въ него най-бедния дѣлъ, прекрасенъ е най-презрѣния животъ!

Това, за което азъ напразно мечтахъ, и това, което достигнахъ — да мине край мене. Дай ми само това, което съмъ отритналь и презрѣль.

93

Нине отпускаеши. Пожелайте ми щастливъ пжть, братя! Покланямъ ви се и отминавамъ.

Ето, азъ връщамъ ключоветѣ отъ моята врата — и се отричамъ отъ всичкитѣ права на своето жилище. Само ви моля за нѣколко ласкави думи.

Ний бѣхме съсѣди дълго, но азъ получихъ повече, отколкото можехъ да дамъ. Ето, настѣпва развиделяването и свѣтилникътъ, който озаряваше моя таенъ жгълъ, догаря. Чувамъ зовъ и отминавамъ по моя пжть.

94

Въ часа на моето отпжтуване, пожелайте ми щастие, другари! Небесата сж обагрени, и пжтьтъ ми ще бжде прекрасенъ.

Не питайте, какво вземамъ съ себе си. Азъ се отправямъ на пжть съ празни ржце и съ сърдце, препълнено съ надежда.

Азъ ще наложа браченъ вѣнецъ. Не е за мене плаща на странникъ, и макаръ, че по пѣтя ме очакватъ опасности, азъ не изпитвамъ страхъ.

Вечерната звезда ще изгрѣе, когато пѣтя ми ще бжде свършень, и жаловититѣ ноти на вечернитѣ мелодии ще зазвучатъ предъ вратитѣ на Царя.

95

Азъ не помня мигновението, когато пръвъ пѣть престъпихъ прага на този животъ.

Каква сила ме застави да се разтворя въ това велико тайнство, подобно на горска пѣпка въ полунощъ.

Когато сутринта видѣхъ свѣтлината, почувствувахъ изведнажъ, че азъ не съмъ чуждъ на този свѣтъ, че непознатото, което не знае ни име, ни образъ, ме е приело въ обятията си, въ образа на моята майка.

Така и въ часа на смъртъта това непознато ще се яви, като отдавна познато. И затова, че азъ обичамъ живота, азъ зная, че ще обикна и смъртъта.

Детето плаче, когато майка му го отдѣли отъ дѣсната грѣдь; но следъ мигъ се утешава, когато намѣри лѣвата.

96

Въ часа на моята раздѣла съ земята, нека моята прощална дума бжде: това което съмъ видѣлъ е несравнимо.

Азъ вкусихъ затаената сладостъ на лотоса, който се разцѣфва въ този свѣтозаренъ океанъ, и съмъ блаженъ: нека това бжде моята прощална дума.

Въ тази безкрайна смѣна на формитѣ участвувахъ и азъ и тукъ видѣхъ лика на този, който не знае форми.

Цѣлото ми тѣло и всичкитѣ ми членове трепнаха отъ докосването на невидимия; и ако трѣбва да настане края, нека той настане — и нека това бжде моята последна дума.

97

Въ играта съ тебе азъ никога не питахъ, кой си ти? Азъ не знаехъ ни радостъ, ни страхъ, — животътъ ми течеше бурно.

Рано сутринъ ти ме будъше, като другаръ, и ме водъше отъ радостъ къмъ радостъ.

Въ онѣзи дни азъ никога не се замисляхъ за смисъла на пѣснитъ, които ти ми пѣше. Моятъ гласъ само схващаше напѣвитъ и моето сърдце имъ се отзоваваше.

Сега, когато времето на игритъ мина, какво зрелище се открива предъ мене? Вселената, склонила погледи къмъ твоитъ стѣпки, стои въ страхъ предъ тебе съ всичкитъ свои безмълвни свѣтила.

98

Азъ ще те украся съ трофеи, съ вѣнцитъ на своето поражение. Не е въ моитъ сили да се скрия отъ непобедимия.

Азъ добре зная, че моята гордостъ ще бжде сломена, животътъ ще скжса своитъ окови въ безмърна мжка, и моето опустошено сърдце ще заридеа съ пѣсень, подобно праздна трѣстика и камъкътъ ще се стопи въ сълзи.

Азъ добре зная, че стотината листчета на лотоса не ще бждатъ свити всѣкога, и скривалището на неговия медъ ще се отвори. Отъ синьото небе къмъ мене ще се отправи погледъ и ще ме позове въ мълчанието. Нищо нѣма да ми остане, нищо — и смъртъта азъ ще приема при твоитъ нозе.

99

Когато азъ напусна кормилото, ще настѣпи времето да го поемешъ ти. Каквото е нужно, ще бжде направено. Напраздна е борбата.

Тогава, сърдце, мълчаливо се примири съ своето поражение. И считай за щастие тихо, тихо да стоишъ тамъ, кждето ти е предназначено.

Свѣтилницитѣ ми мѣждѣятъ при всѣко подухване на вѣтъра и, опитвайки се да ги запала отново, азъ забравямъ всичко останало.

Азъ нѣма да бжда мждъръ този пѣтъ и ще чакамъ въ тъмнината, разпрострѣлъ на пода своята рогозка; и когато ще ти бжде угодно, Господи, мълчаливо ела и седни тукъ.

100

Азъ се потапямъ въ дълбината на океана на формитѣ съ надежда да намѣря най-свършения бисеръ на безформеното.

Свършено е плаването отъ пристанище до пристанище съ моята разнебитена отъ вѣтроветѣ ладия. Отдавна минаха тѣзи дни, когато за мене бѣше радостъ да се нося по вълнитѣ.

Сега азъ жадувамъ смъртта въ безсмъртието.

Въ разкошнитѣ чертози предъ неизмѣримата бездна, кждето се ражда музиката на беззвучнитѣ струни, азъ ще взема арфата на моя животъ.

Азъ ще я настроя завинаги и, когато изтрѣгна последния ридающъ звукъ, ще я положа, безмълвна, предъ нозетѣ на безмълвния.

101

Презъ цѣлия мой животъ пѣснитѣ ми те търсѣха. Тѣ ме водѣха отъ врата къмъ врата и чрезъ тѣхъ азъ разбирахъ свѣта.

Тѣ ме научиха на всичко; тѣ ми показаха тайнитѣ пѣтица, тѣ откриха отъ моя погледъ много звезди отъ небосклона на моето сърдце.

Тѣ ме водиха цѣль день срѣдъ тайнствата на страната на наслаждение и мжка; къмъ какви врата ме доведоха тѣ на заликъ въ края на моето странствование?

102

Азъ се хвалѣхъ предъ хората, че те познавамъ. Тѣ виждатъ твоя образъ въ всичкитѣ ми трудове. Тѣ идватъ и ме питатъ: „кой е той?“ Азъ не зная, какъ да имъ отговоря. Азъ казвамъ: „наистина азъ не мога да кажа“. Тѣ ме хулятъ и съ презрение си отиватъ. А ти седишъ и се усмихвашъ.

Азъ влагамъ въ пѣсни моята повесть за тебе. Тайната е препълнила сърдцето ми. Идватъ и питатъ ме: „кажи смисъла имъ“. Азъ не зная, какво да отговоря. Азъ казвамъ: „ахъ, кой знае, какво означаватъ тѣ?“ Запитвачитѣ съ смѣхъ и съ злоба си отиватъ. А ти седишъ и се усмихвашъ.

103

Въ едничко приветствие къмъ тебе, Господи мой, нека се разкриятъ всички мои чувства и нека се докоснатъ до този миръ при твоитѣ нозе.

Като дъжделивия юлски облакъ низко надъ земята подъ бремето на неизлетата влага, да се преклони цѣлата ми душа предъ дверитѣ ти въ едничко приветствие къмъ тебе.

Да слѣятъ моитѣ пѣсни всичкитѣ си съзвучия въ единственъ потокъ и да потекатъ въ морето на безмълвието, като едничко приветствие къмъ тебе.

Като ято отъ тжгуващи по родината жерави, които день и нощъ летятъ къмъ своитѣ планински гнѣзда, да се устреми цѣлия ми животъ къмъ своята вѣчна обителъ като едничко приветствие къмъ тебъ.

**Най-нови издания на книгоизда-
телство „ПРАВО“ — София**

Въ продажба:

- Парижката Св. Богородица**, романъ
отъ В. Хюго, два тома . . . 60 лв.
Цивилизованиѣ — романъ отъ
Клодъ Фареръ . . . . . 35 лв.
Романтични пѣсни отъ Теодоръ
Траяновъ . . . . . 20 лв.
Димчо Дебеляновъ отъ Людмилъ
Стойновъ . . . . . 20 лв.
Скиталчество — стихове отъ
Асенъ Калояновъ . . . . . 20 лв.
Гитанджали — отъ Рабиндранатъ
Тагоре . . . . . 15 лв.
Моето учение — отъ Рабиндра-
натъ Тагоре . . . . . 20 лв.

Подъ печать:

- Изповѣдь** — разкази отъ Панчо Михай-
ловъ.
Гараганъ — най-хубавия романъ на
Лудвигъ Волфъ, издаденъ въ 4 сви-
тъкъ по 10 лева единия.
-

ЦЕНА 20 ЛЕВА